

El gir social(ista) d'Antich

El president
del Govern balear
i secretari general
del PSIB-PSOE,
Francesc Antich,
ha aprofitat aquestes
festes de Nadal
i els primers dies
d'enguany per introduir
una petita reorientació
en el seu discurs, que
augura una campanya
—iniciada amb la
visita de José Luis
Rodríguez Zapatero—
força marcada
pel vector social.

Fins l'estiu passat totes les àrees del Govern i del PSIB-PSOE s'havien dedicat a presentar el president Francesc Antich com un líder autoctonista, amb discursos identitaris i profundament imbuïts de l'aferissada defensa de la llengua i cultura pròpia. Certament, el Govern s'ocupava d'altres qüestions sectorials. Però la imatge que prevalia era aquesta. En els anys de l'actual majoria governamental, d'ençà el 1999, la societat balear ha continuat evolucionant i canviant, empentada sobretot per l'enorme immigració. És per això que Antich i la direcció del Partit dels Socialistes de les Illes Balears han decidit marcar, en visites a una segona legislatura, la política social com la prioritat màxima.

Població i vivenda. Els partits del Pacte de Progrés conformaren la majoria política governamental fent especial esment a la política territorial restrictiva com el vector fonamental de la legislatura. Ara com ara, les estadístiques demogràfiques demostren que la realitat potser necessita noves solucions. Efectivament, cal entendre que a Balears l'any 1991 hi vivien, censades, poc més de 700.000 persones. Deu anys després, segons les darreres dades conegudes, referides a 2001, ja són quasi 715.000 habitants. Això, només població censada i, naturalment, s'hi han d'afegir els residents no censats, tant els que estan en situació administrativa irregular com els de la Unió Europea que viuen la major part de l'any a les Illes.

Entre d'altres molts sectors de l'actuació administrativa i política en els quals es noten intensament les noves necessitats s'hi compta l'educació, l'assistència social, la sanitat i la vivenda. És,

doncs, des d'aquest punt de vista que Antich ha anat fent menció especial a una *nova* forma de fer política. La de l'atenció social. Encara, fins que no es defineixen els programes, no està clar en què posarà l'accent cada partit, ni tan sols el PSIB. Però, segons hem vist en el darrer mes, i segons han declarat a aquest setmanari dirigents socialistes, la vivenda i l'atenció als immigrants tendran probablement una gran rellevància en el programa electoral, com a promeses per a una hipotètica segona legislatura del Pacte de Progrés.

Extraoficialment el mateix Antich ha reconegut, en conversa informal a aquesta publicació, que l'habitatge és avui un problema importantíssim que el 1999 no era copsat amb tota la seva intensitat. Cal tenir en compte que, per exemple, el preu del metre quadrat a Balears és un dels que més han pujat a tot l'estat en els últims cinc anys (i això que ja venia d'una escalada espectacular d'ençà deu anys): un pis normal (uns 100 metres) de primera mà fàcilment equival al sou mitjà balear acumulat al llarg de 7,5 anys de feina. Això, sense comptar després l'efecte insular: és a dir, que a la Península es pot buscar residència a cent quilòmetres o més del lloc de feina, si hi ha bones connexions, on els preus no siguin tan alts, però a les Illes això és impossible. Tots els preus, a cada illa, són desbaratament alts i no hi ha alternatives. Com a conseqüència, els lloguers també s'ha disparat: un pis de dues habitacions, usat, en una barriada d'extracció socioeconòmica modesta, pot costar fàcilment 500 euros el mes. Ja no és difícil conèixer casos de dues famílies que han de compartir pis.

Tota aquesta nova realitat ha portat el PSIB a apostar fort, com anuncià Fran-

Francesc Antich i José Luis Rodríguez Zapatero en un instant del míting del passat dia 3 de gener a Palma de Mallorca. L'estratègia del president balear vol posar l'accent en els problemes socials, com ara la integració dels immigrants i l'habitatge.

cesc Antich en el sopar de Nadal dels socialistes, per la política social com a promesa electoral essencial per a la segona legislatura.

En cerca de l'efecte Zapatero'.

No és casual que Antich i els dirigents socialistes hagin començat a pitjar l'accelerador electoral durant les festes. Compten que, a més de la gestió i les promeses de futur, l'increment de valoració i intenció de vot cap al líder estatal, José Luis Rodríguez Zapatero, els ajudi a obtenir un resultat sensiblement millor al de 1999. Per reforçar aquesta estratègia, Zapatero es va desplaçar a Palma el passat dia 3 de gener per llançar ja totalment Antich, l'aparell socialista i, sobretot, els militants i simpatitzants, cap a les eleccions. Per a l'estratègia general del PSOE, mantenir la presidència del Govern balear és essencial. D'aquí la visita, que probablement es repetirà un o dos cops abans de les

eleccions. L'èxit mediàtic i popular de Zapatero va ser gran en un míting, la nit del 3 de gener a l'Auditori de Palma, que va reunir prop de 2.000 persones.

Al migdia, Zapatero i Antich, acompanyats de la presidenta menorquina, Joana Barceló, i del secretari d'organització del PSIB, Damià Cànoves, van reunir a dinar directors, delegats i responsables de mitjans de comunicació amb seu a Palma. Va ser un dinar de dues hores i mitja, per parlar de política sense condicions, sense que ningú (segons demanà expressament aquest setmanari al representant orgànic del PSIB) s'hagués de sotmetre a l'*off the record*.

El líder socialista explicà la seva visió de diversos temes d'actualitat política, però va fer esment especial de la qüestió territorial, les sobiranes compartides, els drets històrics territorials, etc., amb el rerefons d'una pregunta concreta sobre el pla presentat pel president basc, Juan José Ibarretxe.

Zapatero es mostrà totalment favorable a la preservació i defensa de les identitats culturals diferenciades de la castellana, però quant a la concepció unitària espanyola no mostrà cap dubte: considera que la "nació espanyola" és sobirana conjuntament i indivisiblement i que el federalisme, que rebutja "asimètricament", ha de ser igualitari.

En conseqüència, va interpretar el projecte del lehendakari com "il·legal i inconstitucional en forma i fons", i va descartar qualsevol possibilitat futura, quan sigui president, d'arribar a un acord amb els nacionalistes bascos, o de qualsevol altre territori, sobre sobiranes compartides o fórmules semblants que posin en dubte la unitat política espanyola, la sobirania conjunta de la qual resideix, al seu parer, "de forma exclusiva en les Corts nacionals".

Miquel Payeras